

Välkomna!

Förskrivarens juridiska ansvar kontra patientens egenansvar

Dina Jacobson i samarbete med HI

Sörmland, våren 2011

Rättslig reglering och ledning

Hälsa- och sjukvårdens rättsliga reglering

- grundlagar, lagar, förordningar
- föreskrifter och allmänna råd
- lokala rutiner, riktlinjer, policy, handböcker

Ledningsansvaret

- nämnden bestämmer riktlinjer och prioriteringar
- verksamhetschef har yttersta ansvaret (MAS/MAR)
- hälso- och sjukvårdspersonal har eget yrkesansvar
- övrig personal har allmänt ansvar i sin anställning

Vem ansvarar för vad?

Vårdgivaren

- tillhandahålla god och säker vård
- erbjuda habilitering, rehabilitering, hjälpmedel

Förskrivaren

- iaktta vetenskap och beprövad erfarenhet
- bedöma behov under eget yrkesansvar
- förskriva hjälpmedel i samråd med patienten

Patienten

- rättigheter indirekt via övrigas skyldigheter
- behovsbedömning utifrån lokala riktlinjer, prioriteringar
- trenden går mot ökad valfrihet, inflytande, egenansvar

Personals hantering av hjälpmedel

Hälso- och sjukvårdsåtgärd (SOSFS 2008:1)

- Traditionell förskrivning

Beslut om egenvård (SOSFS 2009:6)

- Fritt val av hjälpmedel

Hjälp till egenansvar

- Råd om produkter/hjälpmedel
- Försäljning av produkter

Förskrivning av hjälpmedel

- Del av habiliterings- eller rehabiliteringsprocessen
- Vårdgivaren definierar ”hjälpmedelslistan”
- Förskrivarens behovsbedömning är central
- Förskrivningsprocessens faser:
 - prova ut, anpassa, välja lämplig produkt
 - specialanpassa, instruera, träna, informera
 - följa upp och utvärdera funktion och nytta
- Varje del är en hälso- och sjukvårdsåtgärd
- Förskrivaren ansvarar för att delarna utförs
 - men flera personer kan medverka, exempelvis konsulent och tekniker

Fritt val av hjälpmedel

Förskrivaren har ansvaret för

- behovsbedömning/beslut om egenvård
- uppföljning av egenvårdsbeslutet
- de delar av processen som inte överlåtits
- habiliterings- eller rehabiliteringsprocessen

Den enskilde har ansvaret för

- köp av hjälpmedel (konsumentköp)
- hantering, service/reparationer, försäkring
- de delar som har överlåtits (t.ex. träning)

Egenansvar

Den enskilde har hela ansvaret för

- köp/finansiering av hjälpmedel (konsumentköp)
- hanteringen
- service/reparationer
- försäkringen

Gränsdragning mot förskrivarens ansvar

- generella eller individuella råd?

Generella och individuella råd

Generella råd

- är inte hälso- och sjukvård
- behövs ej kännedom om patientens bakgrund
- behöver inte journalföras

Individuella råd

- är hälso- och sjukvård
- förutsätter kännedom om patientens bakgrund
- måste oftast journalföras

Samhällets tillsyn

- Socialstyrelsen har tillsyn över all verksamhet
- Avvikelse rapportering och Lex Maria
- Patientsäkerhetslagen gäller från 1 jan 2011
 - större ansvar på vårdgivaren för patientsäkerhetsarbete
 - personalens skyldigheter är oförändrade
 - erinran och varning ersätts av utökad klagomålshantering
 - utökade möjligheter att meddela prövotid/återkallelse
- Socialstyrelsen ska utreda händelsen, ej personen